

Prace nad powołaniem Rezerwatu Biosfery Jeziora Mazurskie

2015-08-12

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie została wyznaczona przez Ministra Środowiska jako instytucja wiodąca w pracach nad przygotowaniem wniosku nominacyjnego dla Rezerwatu Biosfery Jeziora Mazurskie, stanowiącego powiększenie Rezerwatu Biosfery Jezioro Łuknajno.

Światowa sieć Rezerwatów Biosfery stanowi metodę realizacji Międzynarodowego Programu „Człowiek i Biosfera” (ang. Man and Biosphere – MAB). Celem programu, zapoczątkowanego przez UNESCO w 1971 r., jest kreowanie zrównoważonych relacji między człowiekiem a biosferą. Rezerваты Biosfery służą głównie ochronie różnorodności biologicznej oraz umożliwiają lepszą obserwację zmian ekologicznych w skali całej planety. Ich celem jest także pobudzanie społecznej świadomości powiązań istniejących pomiędzy różnorodnością ekologiczną i kulturą.

Rezerваты biosfery pełnią trzy zasadnicze funkcje:

1. **ochronną**, polegającą na ochronie krajobrazów, ekosystemów, zróżnicowania gatunkowego i genetycznego;
2. **rozwojową** poprzez promowanie i wdrażanie zrównoważonego rozwoju ekonomicznego i społecznego;
3. **wsparcia logistycznego** poprzez wspieranie badań, monitoringu i edukacji ekologicznej.

Dla wypełnienia tych funkcji rezerwat biosfery powinien posiadać trzy strefy.

1. **strefa rdzeniowa** (centralna) (core zone) obejmuje najcenniejsze przyrodniczo tereny podlegające ochronie prawnej. W tej strefie dozwolonymi działaniami są monitoring i badania naukowe;
2. **strefa buforowa** to tereny otaczające lub sąsiadujące ze strefą rdzeniową, gdzie możliwe są działania wspógrające ze środowiskiem, takie jak turystyka przyrodnicza, ekologicznie zrównoważone leśnictwo, rolnictwo organiczne, itp.;
3. **strefa przejściowa**, najbardziej zewnętrzna, to obszar gdzie promowane są praktyki zrównoważonego rozwoju i wdrażanie koncepcji przyjaznych dla środowiska. Stanowi ona przykład możliwości ochrony terenów zagospodarowanych z poszanowaniem rozwoju lokalnych społeczności wraz z ich aktywnością, obyczajami i kulturą.

Rezerваты biosfery podlegają prawodawstwu danego kraju, a ich funkcjonowanie opiera się na krajowych formach ochrony przyrody. Program MAB nie narzuca zatem dodatkowych obostrzeń czy wymogów prawnych ograniczających działalność człowieka, czyli dodatkowej ochrony. Rezerваты biosfery mają status obiektów chronionych – są swoistą „marką” rozpoznawaną na całym świecie.

Obecnie sieć rezerwatów biosfery skupia ponad 650 obiektów w 119 krajach, z tego w Polsce tylko 10. Najmniejszy z nich – Jezioro Łuknajno – utworzony w 1977 r., położony jest w województwie warmińsko-mazurskim, w gminie Mikołajki.

Instytucją odpowiedzialną za współpracę Polski z programem UNESCO jest Polski Komitet Narodowy UNESCO-MAB, działający przy PAN.

[Rezerваты biosfery w Polsce](#)

Rezerваты biosfery podlegają co dziesięć lat okresowym przeglądom, dokonywanym przez Międzynarodową Radę Koordynacyjną (ICC) MAB. W wyniku ostatniego przeglądu uznano, że Jezioro Łuknajno nie spełnia wymogów stawianych obecnie rezerwatowi biosfery, w tym nie pełni w wystarczającym stopniu opisanych powyżej funkcji. Uznano, że aby mógł pozostać na liście, konieczne jest jego powiększenie.

[Rezerваты biosfery – rys historyczny, cele i funkcje, RB Jezioro Łuknajno](#)

Od początku tego roku trwają prace nad wytyczeniem granic nowego rezerwatu oraz opracowaniem formularza nominacyjnego. Organizowane są spotkania z przedstawicielami lokalnych samorządów, administracji Lasów Państwowych oraz organizacji ekologicznych.

Powołanie powiększonego rezerwatu biosfery jest szansą na utrzymanie międzynarodowego prestiżu dla Regionu Warmii i Mazur oraz będzie stanowić podkreślenie jego walorów przyrodniczych użytkowanych wg zasady zrównoważonego rozwoju.

[Mapa proponowanego Rezerwatu Biosfery Jeziora Mazurskie](#)

Jednym z załączników formularza nominacyjnego są listy poparcia. List taki (link poniżej) mogą złożyć wszyscy, którym bliskie są walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe Regionu oraz którzy widzą w funkcjonowaniu rezerwatu biosfery szansę dalszego zrównoważonego rozwoju.

[Prośba o podpisanie listu poparcia](#)

[Formularz listu poparcia](#)

